

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Ioannes Archiepiscopus Lugdunensis aiebat investituram exteriorem desinere posse in hæresim, si quis pertinaciter contendat eam à laïco concedi, qui hæresim esse negat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

conglutinandam profuisset istud colloquium, Henricus Imperator Italiam bello petiit. Quo factum est ut Paschalis Papa ad pacationem venerit, quæ extat in Chronico Cassinensi lib. IV. cap. XXXVII. & in epistola Paschalis ad Imperatorem, in qua præcipit ut Episcopi Henrico Imperatori successoribusque ejus remittant Regalia, id est, ut ipse explicat, civitates, ducatus, marchionatus, monetas, dominationes, & reliqua feuda ad Imperij servitium pertinentia, neve illa deinceps occupent absque consensu Imperatoris. Sed vicissim, his ita constitutis, dimitti ab Imperatore mandat jus investiturarum Episcoporum, & ut Ecclesias ille liberarum esse permittat cum oblationibus earumque patrimoniis, quæ non pertinent ad regnum. Hæc sunt verba Paschalis in epistola XXI. ad Henricum data: *In vestri regni partibus Episcopi vel Abbates adeo curis secularibus occupantur ut comitatum assidue frequentare & militiam exercere cogantur. Infrà: Ministri vero altaris, ministri Curie facti sunt: quia civitates, ducatus, marchionatus, monetas, * turres, & cetera ad regni servitium pertinentia à Regibus acceperunt. Unde etiam mos Ecclesie intolerabilis inolevit ut electi Episcopi nullo modo consecrationem acciperent nisi prius per manum regiam investirentur. Infrà: Tibi itaque, fili carissime, & regno Regalia illa dimittenda præcipimus quæ ad regnum manifestè pertinebant tempore Caroli, Ludovici, Ottonis, & ceterorum predecessorum tuorum. Interdicimus, etiam ne qui Episcoporum vel Abbatum eadem Regalia invadant, id est, civitates, ducatus, marchias, comitatus, monetas, telonium, mercatum, advocatias, jura centurionum, & * turres quæ regni erant, cum pertinentiis suis, * militiam & castra; & ne se deinceps, nisi per gratiam Regis, de ipsis Regalibus intromittant. Sed nec posteris nostris liceat, qui post nos in apostolica sede successori sunt, aut te aut regnam super hoc inquietare negotio.*

* Leg. curias, ex Chronico Cassinensi.

* Leg. curias

* Leg. militaria castra, ex Chronico Cassinensi.

IV. Postquam autem Romam perventum fuit, Henricus pacta & sacramenta sua violans, Paschalem Papam ac nonnullos Episcopos & Cardinales in carcerem conjecit, & ab eo extorsit privilegium investiturarum. Magni porro momenti illud est, quod ex eo colligatur vetusta illa consuetudo cui tantopere contradicebant Summi Pontifices. Extat autem apud Florentium Vigorniensem ad annum M CXI. & apud Willelmum Malmeburiensem in libro quinto de gestis Regum Anglorum. *Illam igitur dignitatis prerogativam, inquit Paschalis Papa in eo privilegio, quam predecessores nostri vestris predecessoribus catholicis Imperatoribus concesserunt, nos quoque dilectioni tuæ concedimus & presentis privilegij pagina confirmamus,*

ut regni tui Episcopis, liberè præter violentiam & simoniam electis, investituram virgæ & anuli conferas. Post investituram verò canonicè consecrationem accipiant ab Episcopo ad quem pertinerit. Si quis autem à clero & à populo præterituum assensum electus fuerit, nisi à te investiat, à nemine consecratur. Sanè Episcopi & Archiepiscopi libertatem habeant à te investitos Episcopos & Abbates canonicè consecrandi. Predecessores enim vestri Ecclesias regni sui tantis Regalium suorum beneficiis ampliarunt ut regnum ipsum Episcoporum maximè & Abbatum præditi oporteat communiri, & populares dissensiones, quæ in electionibus contingunt, regali oporteat majestate compeisci.

V. Privilegium illud vocatum est privilegium & revocatum in synodo Romana quam anno sequenti millesimo centesimo duodecimo Paschalis Papa convocavit. Disputatum autem est ea tempestate an pertinacia illa propugnandarum investiturarum hæresis esset, ut Romæ ferebatur. Ivo sententiam suam apertè explicat ad Ioannem Archiepiscopum Lugdunensem scribens. Contendit autem investituram dici non posse hæresim, cum ad fidei materiam nullatenus pertineat, & cum in sola ejus manuali actione verferet qui dat & ejus qui accipit. Si tamen aliquis laicus reperiretur adeo stolidus & vecors ut sibi persuadeat se, cum baculum tradit, conferre aliquod sacramentum aut effectum sacramenti cujuspiam ecclesiastici, habendum eum pro hæretico, non quidem ratione investituræ manualis, sed ob diabolicam illius præsumptionem. Addit verò investituram illam manulem à laicis factam, si res ad vivum & accuratè excutiantur, invasionem esse juris alieni & sacrilegam præsumptionem, quam oporteat omnino rescindere pro libertate & honestate Ecclesie, si quidem id fieri possit absque detrimento pacis. Demum concludit tollendam esse investituram, ubi id obtineri poterit absque schismate, sed illic super sedendum esse remediis ubi certum esse cognoscitur periculum schismatis. Quo loco observandum est, Ivonem, tametsi nihil hæreticum esse scribat in investitura quæ fit per traditionem baculi, præsumptionem tamen hæc esse & quoddam sacrilegij genus existimare; licet in epistola sexagesima hunc usum scripserit esse indifferentem. Sed jam se aliquo modo accommodare volebat ad anathemata quæ dicta recentur fuerant in hac materia.

VI. At Ioannes Lugdunensis Archiepiscopus Ivoni respondens, fatetur quidem investituram exterioriorem à laico factam non esse propriè hæresim; sed tamen contendit

Epist. Ioanni Archiepiscopi Lugdunensis ad Duobus. Item epist. Ivoni anno 1170.

in hæresim definire si quis pertinaciter contendat eam fieri licite posse. Cui serip- tionem non omnino assentitur Ivo : qui illud tantum fatetur, eorum opinionem schisma- ti accensendam esse qui propugnant inve- stituras. *Eorum sententiam* (inquit Ivo in epi- stola cccxxxiii.) *qui investituræ laicorum defendere volum, schismaticam iudico.*

VII. Goffridus Abbas Vindocinensis, illorum temporum scriptor, quem vir clarissimus Sirmondus editionis honore dona- vit, scribens ad Callistum secundum Pa- pam, ad quem cum sede transferant præde- cessorum animi, hanc investiturarum mate- riam tractat habita ratione illorum tempo- rum; ac viam quandam aperit opportunam sedandæ huic controversiæ, quæ Ecclesiam turbaverat per quinquaginta annos, & oc- casionem dederat introducendi in Ecclesiam Pseudopontifices itémque Imperatores ex- communicatos. Distinguit enim investitu- ram quæ per anulum & virgam fiebat ab ea quam laici faciebant absque illa solenni- tate. Quoad primum investituræ genus, ait virgam & anulum esse velut quoddam sa- cramentum in Ecclesia, non secus ac salem & aquam, oleum & chrisma, nonnullasque alias res sine quibus peragi non possunt con- secrationes hominum aut Ecclesiarum, at- que adeo inaccessum aliquid tentari adver- sus auctoritatem Iesu Christi quoties laici Prælati tribuunt investituram per baculum & anulum, quod eos à nemine alio reci- pere debeant quàm à consecratore suo. Quo- niam tamen Ecclesia liberalitate Principum locupletata fuerat multis possessionibus, vi- deri prorsus locum non esse traducendi in- vestituram regiam, quæ sit propter res spi- rituales. Sed eam tamen cautionem adhibet, ut investituram dari à Principe nolit nisi post electionem & consecrationem. Tum verò ait non referre quoniam id signo fiat. Hæc sunt ejus verba in opusculo ad Callistum Papam cap. 111. & 14. *Investituram per vir- gam & anulum accipere, nisi à suo consecratore, manifestum est esse damnosum: quia nulli laico licet illa Ecclesia sacramenta dare, sicut ei non licet Episcopum consecrare. Infrà: Alia est uti- que investitura quæ Episcopum perficit, alia quæ Episcopum pascit. Illa ex divino jure habetur, ista ex jure humano. Subtrahere jus divinum, spiritualiter Episcopus non creatur. Subtrahere jus humanum, possessiones amittit quibus ipse cor- poraliter sustentatur. Non enim possessiones ha- beret Ecclesia nisi sibi à Regibus donarentur, & ab ipsis, non quidem divinis sacramentis, sed possessionibus terrenis investirentur. Infrà: Pos- sunt itaque Reges sine offensione, post electio- nem canonicam & consecrationem, per investi-*

turam regalem in ecclesiasticis possessionibus con- cessionem, auxilium, & defensionem Episcopo dare. Quod quolibet signo factum extiterit, Re- gi vel Pontifici seu catholica fidei non nocebit.

Modificationem porrò Ivoni incognitam & vetustæ consuetudini contrariam adfert Goffridus, nimirum non debere Episcopum accipere investituram à Rege nisi post con- secrationem, cum tamen olim consecrari non posset donec approbatus & investitus fuisset à Rege.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

ADNOTATUM est in paragrapho quinto hujus capituli, privilegium quod Henricus quintus Imperator extorsit anno m c x i. à Paschale secundo Papa, vocatum fuisse anno sequenti privilegium in Concilio Romano. Certum id quidem. Id enim prorsus ha- betur in editis Concilij hujusce actis. Verùm cum il- la sint depravatissima, præsertim in subscriptionibus, ac res tanti momenti sit ut non uno loco referri de- beat, facturum me operæ pretium existimavi si heic bona fide exscriberem eadem acta ex pervetusto co- dice M. S. sancti Albini Andegavensis, unde à me descripta sunt anno m d c l x i. mense Septembri. Sunt enim emendatissima. Sic ergo habent.

CONCILIVM LATERANENSE

HABITVM ANNO M C X I I.

ACTIO CONCILII CONTRA HÆRESIM DE INVESTITURA.

ANNO ab incarnatione m c x i i. Indictione V. anno pontificatus Domini Papæ Paschalis se- cundi x i i i. mense Martio, xv. Idus Aprilis, ce- lebratum est Concilium Romæ, Lateranis, in Basilica Constantiniana. In qua cum Dominus Papa Paschalis resedisset cum Archiepiscopis & Episcopis & Cardina- libus & Abbatibus & varia multitudine Clericorum & laicorum, ultima die Concilij facta coram omnibus professione catholice fidei, ne quis de fide ipsius dubi- taret, dixit. AMPECTOR omnem divinam Scripturam, scilicet veteris & novi testamenti, legem à Moïse scriptam, & à sanctis Prophetis. Ampector qua- tuor evangelia, septem canonicas epistolas, epistolas gloriosi Doctoris beati Pauli Apostoli, sanctos cano- nes Apostolorum, quatuor universalia Concilia sicut quatuor evangelia, Nicænum, Ephesinum, Constan- tinopolitanum, Chalcedonense, & Antiochenum Concilium, & decreta sanctorum patrum Romano- rum Pontificum, & præcipuè decreta Domini mei Papæ Gregorij septimi & beate memoriæ Papæ Vr- bani. Quæ ipsi laudaverunt laudo, quæ ipsi tenuerunt teneo, quæ confirmaverunt confirmo, quæ dam-naverunt damno, quæ repulerunt repello, quæ interdi- xerunt interdico, quæ prohibuerunt prohibeo in omni- bus & per omnia, & in iis semper perseverabo.

Quibus expletis, surrexit pro omnibus Girardus Engolismensis Episcopus, Legatus in Aquitania, & communi assensu Domini Papæ Paschalis totiusque

* Lrg. Bal.

Vide supra lib. 7. cap. 21. §. 12.